

Nr 2

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58, såvitt propositionen avser jordbruksärenden.

Utskottet får härmed avge utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts till riksdagen den 3 januari 1958 avlåtna proposition nr 2 angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58, i vad propositionen avser framställningar berörande jordbruksdepartementets verksamhetsområde.

Beträffande den närmare utredningen i dessa ärenden får utskottet hänvisa till motsvarande punkter i ett propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 3 januari 1958 (bilaga 7 s. 25—31).

Egentliga statsutgifter

Nionde huvudtiteln

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.

1:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.:** Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: **Driftkostnader.** Å riksstaten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett förslagsanslag av 1 816 000 kronor.

Skogs- och lantbruksakademien (skr. 30/8 1957) hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för verksamheten vid skogs- och lantbruksakademiens trädgårdsskola å Experimentalfältet å tilläggsstat för innevarande budgetår dels för täckning av brist, beräknad å skolverksamheten läsåret 1956/57, anvisa ett bidrag å 7 000 kr., dels såsom tillägg till det särskilda driftkostnadsbidrag, som under läsåret 1956/57 utgår med 51 000 kr., för läsåret 1957/58 upptaga ett belopp å 14 000 kr. Akademien anför, att beloppet å 14 000 kronor erfordras för att täcka ett stegrat anslagsbehov på grund av ökade arbetskostnader samt andra kostnadshöjningar, i fråga om posten värme och lyse föranledda bl. a. av beslutad energiskatt.

Styrelsen för Norrlands trädgårdsskola i Söråker (skr. 22/8 1957) hemställer, att för läsåret 1957/58 skall, i likhet med de fyra senaste budgetåren, anvisas ett särskilt driftkostnadsbidrag av 30 000 kr.

Lantbruksstyrelsen anför, att enligt styrelsens mening trädgårdsskolan å såväl Experimentalfältet som Söråker såsom hittills bör få fortsätta sin verksamhet under läsåret 1957/58 i avbidan på att ställning tages till trädgårdsskoleutredningens betänkande. Då skolorna emellertid icke kan bedriva sin verksamhet i nuvarande omfattning utan extra driftkostnadsbidrag, förordar lantbruksstyrelsen, att de jämväl för nästa läsår kommer i åtnjutande av sådana bidrag. I fråga om storleken av de särskilda driftkostnadsbidragen tillstyrker styrelsen bidrag till akademiens trädgårdsskola med 72 000 kr. och till trädgårdsskolan i Söråker med 30 000 kr.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för akademiens framställning — anfört följande.

»I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag att särskilda driftkostnadsbidrag i avbidan på ställningstagandet till trädgårdsskoleutredningens betänkande bör utgå även för läsåret 1957/58 till såväl lantbruksakademiens trädgårdsskola som Norrlands trädgårdsskola i Söråker. Däremot kan jag icke tillstyrka, att medel anvisas för täckande av den i akademiens framställning redovisade ytterligare bristen å 7 000 kronor för läsåret 1956/57. Den av akademien föreslagna uppräknigen av bidraget till trädgårdsskolan å Experimentalfältet för läsåret 1957/58 kan jag endast biträda i så måtto, att jag tillstyrker en uppräkning med 6 000 kronor till 57 000 kronor. Till trädgårdsskolan i Söråker bör utgå bidrag med oförändrat belopp av 30 000 kronor. Jag föreslår, att riksdagens medgivande inhämtas till att beloppen får bestridas ur det förslagsanslag, som för nu löpande budgetår anvisats till driftkostnader för vissa lägre undervisningsanstalter.»

Utskottet. Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må medge, att av det för budgetåret 1957/58 anvisade förslagsanslaget till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader må till ytterligare understöd åt i det föregående angivna trädgårdsskolor för sagda budgetår tagas i anspråk ett belopp av sammanlagt högst 87 000 kronor.

G. Lanthushållning i allmänhet

2:o) 11. **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening.** Å riksstaten för budgetåret 1957/58 är under förevarande anslagsrubrik uppfört ett anslag av 1 202 900 kr.

Sveriges utsädesförening (skr. 22/7 1957) hemställer, att å tilläggsstat anvisas ett belopp av 48 100 kr. för att täcka kostnaderna under tiden 1 ja-

nuari 1957—30 juni 1958 för ökade timlöner och arbetsgivarbidrag för föreningens kollektivavtalsanställda arbetare.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök tillstyrker föreningens framställning.

Efter närmare redogörelse för föreningens framställning har *departementschefen* anfört följande.

»Sveriges utsädesförening bör liksom tidigare år få den kostnadsökning, som föreningen åsamkats på grund av nytt kollektivavtal för föreningens timavlönade arbetare, täckt genom en höjning av statsbidraget. Nämda kostnadsökning har av föreningen beräknats till i runt tal 48 100 kronor, varav 12 200 kronor hänför sig till budgetåret 1956/57 och 35 900 kronor till budgetåret 1957/58. Mot föreningens kostnadsberäkning har jag ej något att erinra.»

Utskottet. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 48 100 kronor.

3:o) 25. **Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.** Å riksstaten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag av 168 000 000 kr.

Genom beslut den 7 juni 1956 bemyndigade Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut statens jordbruksnämnd att till Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. såsom kompensation för en till den 1 juli 1957 med 3 öre per liter uppskjuten höjning av partipriset på konsumtionsmjölk utbetala ett belopp av 33 330 000 kr., varav 25 000 000 kr. skulle utbetalas till de smör-tillverkande mejerierna och återstående 8 330 000 kr. skulle tillföras riksföreningens kassa för regleringsändamål att användas för utbetalning av utjämningsbidrag för mjölk.

I propositionen nr 175 till 1957 års riksdag angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1957/58, m. m. (s. 21—22) anmälde chefen för finansdepartementet, att diskussioner pågick med jordbrukets organisationer för att genom en förlängning till utgången av år 1957 av nu gällande överenskommelse stabilisera priset på konsumtionsmjölken. Diskussionerna hade emellertid icke lett till sådant resultat, att frågan kunde anmälas för riksdagen. Därest överenskommelse skulle komma till stånd i huvudsaklig anslutning till de intill den 1 juli 1957 gällande grunderna avsåg dock chefen för jordbruksdepartementet att under budgetåret 1957/58 göra hemställan om äskande av erforderliga anslagsmedel. Mot förenämnda uttalande anförde riksdagen icke någon erinran.

I skrivelse den 19 juni 1957 underställde jordbruksnämnden Kungl. Maj:t för godkännande en mellan nämnden och jordbrukets förhandlingsdelegation — under förbehåll om Kungl. Maj:ts godkännande — träffad överens-

kommelse rörande partipriset på konsumtionsmjölk under andra halvåret 1957. Enligt överenskommelsen utfäste förhandlingsdelegationen, att partipriset intill den 1 januari 1958 icke skulle höjas med mer än 1 öre utöver då gällande pris mot att Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. såsom kompensation för att jordbruket under sagda tid avstod från den längre gående prishöjning, som det enligt gällande prisuppgörelse var berättigat att vidtaga, av statsmedel skulle erhålla ett belopp av 20 000 000 kr. Detta belopp skulle enligt överenskommelsen tillföras riksföreningens kassa för regleringsändamål och användas enligt enahanda grunder, som gällde för de för tiden fram till den 1 juli 1957 för samma ändamål disponibla medlen. Jordbruksnämnden föreslog vidare, att de för kompensationen erforderliga medlen i avvaktan på riksdagens slutliga ställningstagande skulle få utbetalas från reservationsanslaget Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

Genom beslut den 27 juni 1957 godkände Kungl. Maj:t ifrågakvarande överenskommelse samt bemyndigade jordbruksnämnden att — i avvaktan på att riksdagen måtte anvisa särskilda medel för ändamålet — av prisregleringsanslaget disponera ett belopp av 20 000 000 kr. för fullgörande av statens ekonomiska åtagande enligt överenskommelsen. Tillika föreskrev Kungl. Maj:t att beloppet skulle tillföras Svenska mejeriernas riksförenings kassa för regleringsändamål att användas enligt enahanda grunder, som gäller beträffande de medel, som ställts till förfogande såsom kompensation för uppskjuten prishöjning på konsumtionsmjölk för tiden före den 1 juli 1957.

Statens jordbruksnämnd (skr. 20/8 1957) hemställer, att å tilläggsstat anvisas 15 000 000 kr. för att ersätta den del av det till Svenska mejeriernas riksförening utbetalade beloppet, som icke kan täckas av den behållning på förevarande anslag, som beräknas föreligga vid utgången av regleringsåret 1957/58. Enligt nämnden kan sagda behållning beräknas uppgå till omkring 10 000 000 kr. Härav måste enligt nämndens uppfattning emellertid omkring 5 000 000 kr. reserveras för att möta de ökade utgifter för prisregleringen, som under regleringsåret 1958/59 kan uppstå på grund av svårigheten att i fråga om mjölkbidrag m. m. göra mera exakta beräkningar.

Departementschefen har anfört följande.

»Såsom framgår av det anförda har Kungl. Maj:t i anslutning till vad chefen för finansdepartementet uttalade i propositionen 1957: 175 — vilket uttalande lämnades utan erinran av riksdagen — godkänt en mellan statens jordbruksnämnd och jordbrukets förhandlingsdelegation träffad överenskommelse om stabilisering av priset på konsumtionsmjölk under andra halvåret 1957. För fullgörande av statens ekonomiska åtagande enligt överenskommelsen har Kungl. Maj:t bemyndigat jordbruksnämnden att disponera ett belopp av 20 000 000 kronor av reservationsanslaget Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område. Kungl. Maj:t torde nu böra hemställa hos riksdagen om anvisande av särskilda medel för ändamålet. Med hänsyn till vad jordbruksnämnden anfört angående den beräknade behållningen å prisregleringsanslaget torde medelsanvisningen kunna begränsas till 15 000 000 kronor.»

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, som innebär att särskilda medel anvisas för att täcka viss del av ett på grund av statens ekonomiska åtagande till Svenska mejeriernas riksförening förskotterat belopp, föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 000 kronor.

J. Skogsväsendet

4:o) 18. **Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten å vissa försöksparker.** Å riksstaten för budgetåret 1957/58 är under denna anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag av 39 400 kr. Av detta belopp beräknas 20 000 kr. för slutförande av reparation och modernisering av skogsmästarbostaden på Tönnersjöhedens försökspark.

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 6/9 1957) hemställer, att å tilläggsstat skall anvisas 4 000 kr. för vissa yttre arbeten i samband med nyssnämnda reparations- och moderniseringsarbeten.

Styrelsen anför, att tidigare för ändamålet anvisade medel — sammanlagt 57 400 kr. — i sin helhet disponerats genom ingångna entreprenadkontrakt och utgifter för upprättande av programhandlingar m. m. På grund av att kostnaderna beräknats efter 1956 års prisnivå och priserna å byggnadsarbeten därefter stigit med 7 procent eller i föreliggande fall med ca 4 000 kr., har vissa yttre arbeten såsom dikesgrävning, nedläggande av vatten- och avloppsledning samt anordnande av reglementsenlig reningsbrunn måst undantagas från entreprenaderna.

Departementschefen har förordat, att kostnadsökningen å 4 000 kronor täckes genom anvisande av ett motsvarande belopp å tilläggsstat för budgetåret 1957/58.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till ifrågavarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten å vissa försöksparker* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 kronor.

N. Diverse

5:o) 13. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Under punkt 203 i bil 11 av årets statsverksproposition har departementschefen framhållit, att å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1956/57 till förevarande ändamål anvisats 275 000 kronor. Jämväl under nu löpande budgetår synes

utgifterna komma att bli av sådan omfattning, att anvisat belopp visar sig otillräckligt, även med beaktande av det belopp, som med stöd av riksdagens bemyndigande kommer att under budgetåret överföras till detta anslag från det under tolfte huvudtiteln anvisade förslagsanslaget Täckande av beräknat överskridande av anslagsmedlen för vissa löne- och pensionsförmåner. Såvitt nu kan bedömas torde sålunda enligt departementschefen anslaget behöva förstärkas med åtminstone 250 000 kronor.

Under återopande av detta uttalande hemställer *departementschefen* i förevarande proposition nr 2, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för ifrågavarande ändamål å tilläggsstat för innevarande budgetår anvisa omförmälda belopp av 250 000 kronor.

Utskottet. Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning och hemställer därför,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

6:o) **Uppskjuten fråga.** Utskottet kommer framdeles att avge utlåtande beträffande den i propositionen under punkt 5 upptagna frågan om Gottgörelse till jordbruket för av dess utövare erlagd energiskatt för motorbränsolja till traktorer, vilket utskottet härmed får för riksdagen anmäla.

Stockholm den 4 februari 1958

På jordbruksutskottets vägnar:

ANDERS PETTERSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Nord, Sigfrid Larsson, Bertil Andersson, Eskilsson*, Nils Hansson, Hermansson, Mossberger*, Gunnar Berg, Kristiansson och Hedström;

från andra kammaren: herrar Pettersson i Dahl, Gustafson i Dädesjö, Antby, Andersson i Hyssna, Hæggbloom*, Jonsson i Strömsund, Ahlsten, fru Lindskog, herrar Andersson i Långviksmon och Hedin.

* Ej närvarande vid justeringen.